

MYANMAR
ECONOMIC
MONITOR
DEC 2019

Resilience Amidst Risk

Executive Summary

WORLD BANK GROUP
Macroeconomics, Trade & Investment

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

Executive summary

Summary

Myanmar's economy continues to show resilience despite the global slowdown and domestic uncertainties. Its economy is estimated to have grown at 6.3 percent in 2018/19¹, marginally higher than 6.2 percent in 2017/18, supported by better performance in the manufacturing and services sectors. Macroeconomic volatility has increased since the June 2019 Myanmar Economic Monitor, with inflation reaching double digits in July 2019. Economic growth is expected to reach 6.4 percent in 2019/20, helped by growing investment in the transport and telecommunication sectors and government's planned infrastructure spending before the 2020 elections. Risks to the economic outlook are tilted to the downside due to slowing global and regional growth, and continued uncertainty about investor perceptions triggered by the Rakhine crisis and the pace of reforms prior to the 2020 general elections, although the pace has thus far been strong.

Recent developments

Global growth will be weaker than expected in 2019. The global economic growth rate is estimated to have slowed to 2.4 percent in 2019 from 3.0 percent in 2018, reflecting a broad-based weakness in advanced economies and major emerging market and developing economies. Modest declines are forecasted for global commodity prices. Growth in the East Asia and Pacific region is projected to slow from 6.3 percent in 2018 to 5.8 percent on average over the two years 2019-20, and to ease further to 5.6 percent by 2021.

Using 2015/16 as a new GDP base year, Myanmar's economy is expected to grow at 6.3 percent in 2018/19 from 6.2 percent in 2017/18. The service sector is the main driver of growth, expected to grow by 8.4 percent in 2018/19. A slow recovery in tourism related services is offset by continued growth in wholesale and retail trade. The industrial sector is expected to grow by 6.4 percent in 2018/19, on the back of strong manufacturing growth offsetting slower growth in construction. Despite seasonal floods and volatile demand, agriculture output growth is projected to be stable at 1.6 percent in 2018/19, with greater diversification in production and export destinations.

The trade balance improved in Q2 2018/19 but returned to deficit in Q3 2018/19 as exports declined and imports rose. The Q3 2018/19 decline in exports was driven by industrial finished products and agricultural products, but partly offset by rising mineral exports. Imports increased (qoq) in Q3 2018/19 due to the increase in imports of consumer goods, industrial raw materials and investment products, indicating strengthening domestic aggregate demand. Growth in imports of industrial raw materials supported the robust growth in the manufacturing sector. Approved Foreign Direct Investment improved in 2018/19 compared to 2017/18. Singapore remained the largest foreign investor in Myanmar, followed by China.

Domestic inflationary pressures have increased. Headline inflation increased to double digits in July 2019, largely due to the confluence of supply factors and the recent electricity price increase. Inflation rose from 9.5 percent in June to 10.9 percent (yoy) in July before easing to 10.4 percent in August. The electricity price increase pushed the non-food CPI sub-index up by 31.2 percent (yoy) and core inflation (which excludes volatile food and energy prices), rose to 14.1 percent from an average of 6.4 percent in the first nine months of 2018/19.

¹ Myanmar's fiscal year is from October to September. For instance, FY18/19 is October 2018 to September 2019.

2018/19 actual budget deficit is lower than the planned deficit driven by under-execution. The programmed budget deficit for 2018/19 was revised upward from 5.4 percent in September 2018 to 6.4 percent in June 2019. The actual deficit is projected at 3.2 percent due to continued under-execution of the capital budget. The latter is occurring despite changing the fiscal year from 1 April - 31 March to 1 October - 30 September. Revenue collection continues increasing only slightly from 16.4 percent of GDP in 2017/18 to 16.8 percent of GDP in 2018/19.

Economic outlook and risks

Myanmar's economic outlook remains stable. Growth in 2019/20 is expected to rise by 0.1 percentage points from 2018/19, driven by improved domestic demand. Investment growth in transport and telecommunication will sustain, as government plans more infrastructure spending in the lead up to the 2020 elections. Construction sector activity is expected to improve in 2019/20, with positive proxy indicators such as building permits and large FDI commitments. The Industry sector is expected to grow at a faster pace in 2018/19, with growth in manufacturing activities driven by foreign firms' entry. In the medium-term, growth is expected to recover with improved business sentiment, better access to electricity and improved availability of credit particularly for construction, manufacturing and trade activities, also supported by foreign bank participation.

Downside risks to the economic outlook are driven by both domestic weaknesses and external sources. Slowing global and regional growth, especially in China, together with global trade tensions, could also transmit to Myanmar through the trade channel by slowing external demand and inbound foreign investments. Insecurity in border areas with violence and forced displacement of refugees in Rakhine, and uncertainty from legal proceedings in international courts could affect investors' sentiment. Based on international experience, the 2020 general elections could add another source of uncertainty.

Special topic:

Myanmar's rapidly growing private sector is hampered by low productivity. The private sector is small but rapidly expanding. Firms with foreign ownership employ on average more workers, have higher labor productivity, and pay higher wages than domestic enterprises. While Myanmar is strategically located in one of the fastest growing regions in the world, decades of isolation and economic sanctions continue to hamper the development and external orientation of Myanmar's firms.

Firms need greater access to factor inputs, better connectivity, and an enabling business environment to support a responsible private sector. Private-sector growth is primarily hampered by supply-side constraints and a restrictive business environment. Many firms face difficulties in accessing finance, which is a major constraint to Private Sector Development (PSD). Limited access to skilled employees is the second most reported constraint faced by firms, particularly SMEs. Land issues continue to impact the level of investment and finance in the country. Access to competitive and reliable electricity is also a major challenge facing firms in Myanmar. Behind these constraints is a business climate formed by the legacy of the state controlling rather than facilitating firms' growth. The binding cross-cutting constraints affect PSD in key areas such as the agriculture and agribusiness, garment, and tourism sectors.

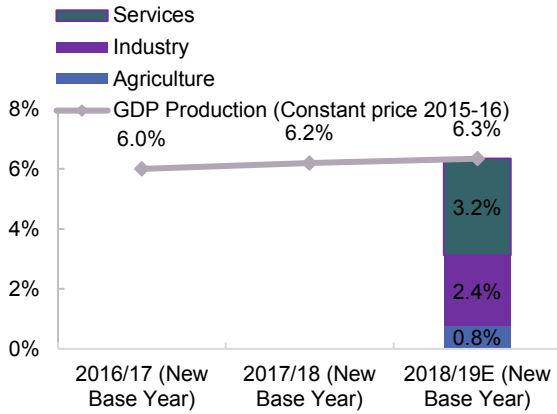
The presence of armed actors and conflicts add additional challenges for businesses in one-third of Myanmar. Businesses in conflict-affected areas bear additional cost to operate. Econometric analysis shows

that the long-term presence of armed actors negatively impacts business density. It also finds that conflicts have negative impact on employment in the manufacturing sector.

Policies for private-sector led growth include: a) Foster market expansion; b) Improve the allocation of resources; c) Develop the capacity of market participants.

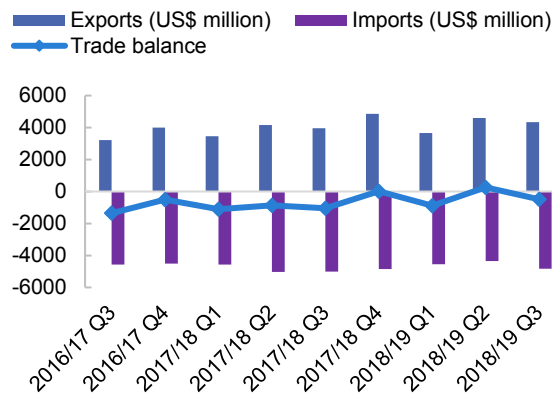
Myanmar: Macroeconomic Developments

Using 2015/16 as a new GDP base year, Myanmar's economy is expected to grow at 6.3 percent in 2018/19 from 6.2 percent in 2017/18. (Percent)

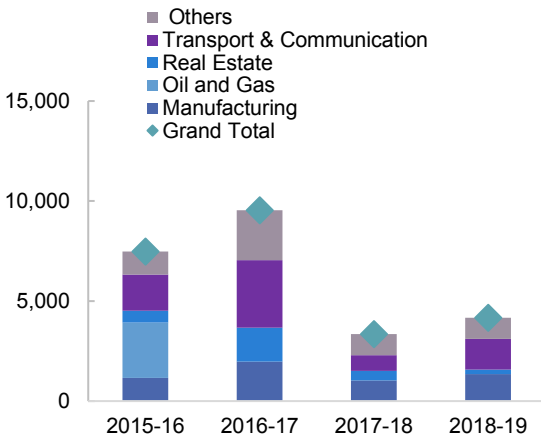
Source: MoPFI, Planning Department.

The trade balance improved in Q2 2018/19 but returned to deficit in Q3 2018/19 as exports declined and imports rose. (US\$ million)

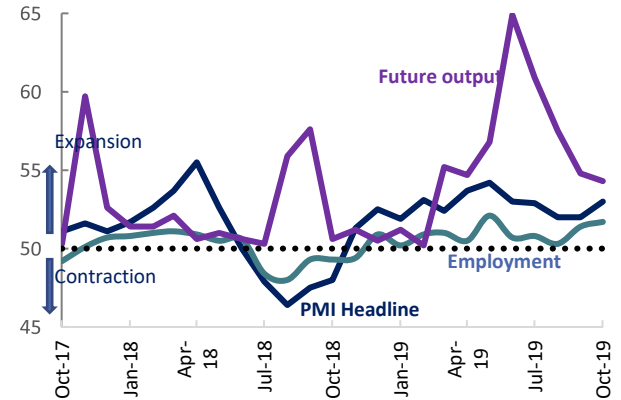
Source: Ministry of Commerce

The total value of approved FDI increased between 2017/18 and 2018/19. (US\$ million)

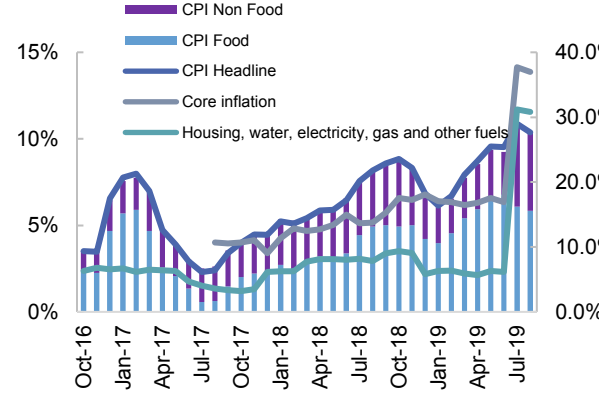
Source: DICA

Both the headline PMI and the employment index remained above 50, signaling increases in manufacturing output and employment. (Index)

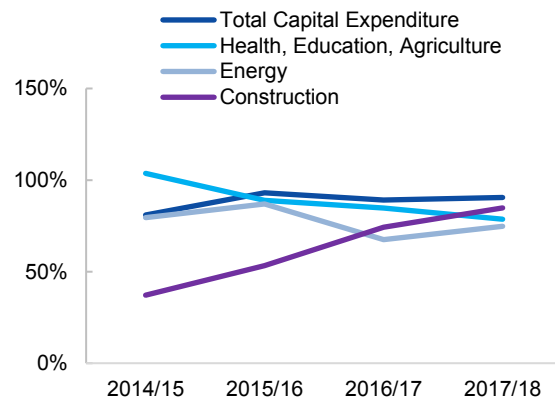
Source: IHS Markit and Nikkei

Domestic inflationary pressures have increased, with headline inflation rising to double digits in July 2019. (Index)

Source: CSO

The continued under-execution is occurring despite reforms such as the change in the fiscal year. (percent share of budgeted capital expenditure)

Source: MOPFI; World Bank staff calculations

မြန်မာ့စီးပွားရေးလေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

အကျဉ်းချုပ်

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး နှေးကွေးလာမှုနှင့် ပြည်တွင်း မရေရာ မသေချာမှုများ ရှိနေသော်ငြား မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ကြံ့ကြံခံ ရပ်တည်နိုင်စွမ်းကို ဆက်လက်ပြသလျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများတွင် အားကောင်းလာမှုကြောင့် ၂၀၁၈/၂၀၁၉^၁ ခုနှစ်တွင် ၆.၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသဖြင့် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၆.၂ ရာခိုင်နှုန်း ထက် မဆိုစလောက် မြင့်မားလာသည်။ မက်ခရိုစီးပွားရေး အခြေအနေ အပြောင်းအလဲ မြန်ဆန်မှုသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ကတည်းက မြင့်တက်လာနေခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွနှုန်းသည် ဂဏန်းနှစ်လုံးအထိ မြင့်တက်လာသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု မြင့်တက်လာမှုနှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ အကောင်အထည်ဖော်သွားဖွယ်ရှိသည့် အစိုးရ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများအတွက် သုံးစွဲမှုများကြောင့် ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းသည် ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းသည်။ ထို မျှော်မှန်းချက်အတွက် ရိုက်ခတ်မှုရှိနိုင်သည့် ခြိမ်းခြောက်မှု အန္တရာယ်များမှာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ နှင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေး နှေးကွေးတုန့်ဆိုင်းမှုများ၏ အကျိုးဆက် သက်ရောက်မှု နှင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် မရေရာ မသေချာမှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ မရေရာ မသေချာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများအနက် တစ်ခုမှာ ရခိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပြီး အခြားအကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများ ယခုအချိန်အထိ အားကောင်းနေသော်လည်း ထိုလုပ်ငန်းများသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခါနီး ကာလတွင် မည်သို့ရှိမည်ကို မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

လတ်တလော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုအခြေအနေများ

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်က မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပိုမို အားနည်းနိုင်သည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းသည် ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံကြီးများနှင့် အရေးပါသည့် ဈေးကွက် စီးပွားရေး စနစ် စတင် ဖွင့်လှစ်လာသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အားနည်းလျက်ရှိခြင်းကြောင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၃.၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာက ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၂.၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့

^၁ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်သည် အောက်တိုဘာလမှ စက်တင်ဘာလ အထိ ဖြစ်သည်။

ကျဆင်းလာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ ကုန်စည်ဈေးနှုန်းများ အနည်းငယ်ကျဆင်းလာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသတို့တွင် တိုးတက်နှုန်းသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၆.၃ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ နှစ်နှစ်တာကာလတွင် ပျမ်းမျှ ၅.၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းသကဲ့သို့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ၅.၆ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ထပ်မံ ကျဆင်းလာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။

၂၀၁၅/၂၀၁၆ ကို GDP အခြေပြုနှစ်အဖြစ် အသုံးပြုတွက်ချက်ပါက မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၆.၂ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၆.၃ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။

လက်လီလက်ကား ကုန်သွယ်မှုများ တိုးမြှင့်လာမှုကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်လာမှု နှေးကွေးသော်လည်း ကျဆင်းမသွားစေရန် ထိန်းထားနိုင်သည်။ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ နှေးကွေးစွာ လည်ပတ်နေသော်လည်း အားကောင်းလာသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများက အထောက်အကူပြုခြင်းကြောင့် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် စက်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးတက်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ ရာသီအလိုက် ရေလွှမ်းမိုးမှုများနှင့် ဈေးကွက်တောင်းဆိုမှု အပြောင်းအလဲများ ရှိသော်လည်း ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန် ကဏ္ဍတိုးတက်မှုသည် ၁.၆ ရာခိုင်နှုန်းတွင် တည်ငြိမ်နေသကဲ့သို့ ထုတ်လုပ်ကုန် အမျိုးအစားများပြားစုံလင်လာခြင်းနှင့် တင်ပို့သည့် နိုင်ငံများ ပိုမိုများပြားလာခြင်းကို တွေ့ရသည်။

ကုန်သွယ်မှု မျှခြေသည် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ဒုတိယ သုံးလပတ် ကာလ Q2 တွင် တိုးတက်လာသော်လည်း ပြည်ပပို့ကုန် ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းသွင်းကုန် မြင့်တက်လာခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ တတိယ သုံးလပတ်ကာလ Q3 တွင် ကုန်သွယ်ရေး လိုငွေ ပြုလော့ခဲ့သည်။ ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ် Q3 တွင် ပို့ကုန်ကျဆင်းလာခြင်းသည် စက်မှုကုန်ချော ထုတ်ကုန်များနှင့် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကြောင့် ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ သတ္တုပို့ကုန်များ မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သက်ဆိုင်သည်။ ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ် Q3 တွင် စားသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ပစ္စည်းများ တိုးမြှင့် တင်သွင်းခြင်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်း စုပေါင်း ဝယ်လိုအား မြင့်တက်လာမှုကို ညွှန်ပြနေသည်။ စက်မှုကုန်ကြမ်းများ တင်သွင်းမှု တိုးမြှင့်လာခြင်းက ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍကို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုခွင့်ပြုမှုများသည် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်၌ ပိုမိုတိုးတက်လာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ပမာဏ အများဆုံး နိုင်ငံအဖြစ် စင်္ကာပူနိုင်ငံက ရှိနေပြီး တရုတ်နိုင်ငံက ဒုတိယလိုက်သည်။

ပြည်တွင်း ငွေကြေးဖောင်းပွစေနိုင်သည့် ဖိအားများ မြင့်တက်လာသည်။ ရောင်းလိုအားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့် မကြာမီက လျှပ်စစ် ဓာတ်အားခ ဈေးနှုန်းများ တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းတို့ ပေါင်းစုံသွားခြင်းကြောင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု သည် ဂဏန်းနှစ်ခုအထိ

မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွန်းသည် ဇွန်လတွင် ၉.၅ ရှိရာမှ ဇူလိုင်လတွင် ၁၀.၉ ရာခိုင်နှုန်းသို့ (YoY) မြင့်တက်လာခဲ့ပြီး ဩဂုတ်လတွင် ၁၀.၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ပြန်လည် ကျဆင်းလာသည်။ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားခ ဈေးနှုန်း တိုးမြှင့်လာခြင်းသည် အစားအစာမဟုတ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ CPI sub-index ကို ၃၁.၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်လာစေပြီး core inflation (ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲလွယ်သော အစားအစာနှင့် စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းများကို ဖယ်လိုက်ပါက) သည် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ် ပထမ ၉ လအတွင်း ပျမ်းမျှ ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိရာမှ ၁၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာသည်။

၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် အမှန် ဘဏ္ဍာရေး လိုငွေပြုမှုသည် မသုံးစွဲသည့်အတွက် မျှော်မှန်းထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုထက် လျော့နည်းနေသည်။ ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုကို စက်တင်ဘာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၅.၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ အမှန် ဘဏ္ဍာရေး လိုငွေပြုမှုသည် ၃.၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားပြီး ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းမှာ ငွေလုံးငွေရင်း ဘဏ္ဍာငွေများအား ဘတ်ဂျက်လျာထားချက်သည့်အတိုင်း အပြည့်အဝ မသုံးစွဲနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မသုံးစွဲနိုင်မှုသည် ဘဏ္ဍာနှစ်အား နှစ်စဉ် ဧပြီ ၁ ရက် - မတ်လ ၃၁ အထိ အစား အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက်နေ့သို့ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်လိုက်သော်လည်း ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ အစိုးရ ရငွေ ကောက်ခံ စုဆောင်း ခြင်းသည် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ်က GDP ၏ ၁၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၁၆.၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မဆိုစလောက်သာ မြင့်တက်လာသည်။

စီးပွားရေးမျှော်မှန်းချက် နှင့် အန္တရာယ် စိန်ခေါ်မှုများ

မြန်မာ့စီးပွားရေး အလားအလာသည် တည်ငြိမ်နေမည်။ ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် စီးပွားရေးတိုးတက်နှုန်းသည် ပြည်တွင်း ဝယ်လိုအားကြောင့် ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်ထက် ၀.၁ ရာခိုင်နှုန်း ပိုမို တိုးတက်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းသည်။ အစိုးရ၏ ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ အခြေခံ အဆောက်အအုံကဏ္ဍတိုးမြှင့်စေရေး စီမံချက်များကြောင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးတို့တွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု တိုးမြှင့်လာမှုမှာ ဆက်လက်တည်ငြိမ်စွာ တိုးတက်နေမည်။ ဆက်စပ်အချက်အလက်များဖြစ်သည့် ဆောက်လုပ်ရေးခွင့်ပြုမိန့်များ သိသာစွာ ချထားပေးခြင်းနှင့် ကြီးမားသော FDI ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ဝင်ရောက်မည်ဟု ကတိပြုမှု တိုးမြှင့်လာခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ခုနှစ် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများ ဝင်ရောက်လာမှုကြောင့် စက်မှုကဏ္ဍသည် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ပိုမိုလျှင်မြန်သည့် နှုန်းဖြင့် တိုးမြှင့်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ကာလလတ် ခန့်မှန်းချက်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား တိုးမြှင့်ရရှိလာခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဘဏ်များ ဝင်ရောက်လာမှုကြောင့် အထူးသဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းများ

တိုးပွားလာခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားရေးသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် မျှော်မှန်းချက်များနှင့် လျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်အားကောင်းလာနိုင်သည်။

နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်းအခြေအနေတို့ကြောင့် စီးပွားရေးမျှော်မှန်းချက်များကို ထိခိုက်နိုင်ခြေများ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ နှင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှု နှေးကွေးခြင်း အထူးသဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ နှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး တင်းမာမှုများသည် မြန်မာ့စီးပွားရေးအပေါ် နှေးကွေးလာသည့် ပြင်ပဝယ်လိုအားများနှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဝင်ရောက်လာခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် သက်ရောက်မှု ရှိလာနိုင်ပါသည်။ နယ်စပ်ဒေသ လုံခြုံရေး အခြေအနေများ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ပဋိပက္ခနှင့် အတင်းအဓမ္မ အိုးအိမ်စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းမှုများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွင် တရားရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရမှုများသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ၏ သဘောထားအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပရန် ရှိနေခြင်းက နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများအရ မရေရာမှုများအတွက် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ယခု အစီရင်ခံစာတွင် အထူးပြု ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရှိန်အဟုန်ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးလာလျက်ရှိသည့် ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေး ကဏ္ဍသည် ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအား အားနည်းမှုက အဟန့်အတားတစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေး ကဏ္ဍသည် သေးငယ်သော်လည်း လျင်မြန်စွာ ချဲ့ထွင် ကြီးထွားလာလျက်ရှိသည်။ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများသည် ပျမ်းမျှ ဝန်ထမ်းအရေအတွက် ပိုမိုခန့်ထားနိုင်သကဲ့သို့ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား ကောင်းခြင်း နှင့် လစာမြင့်မြင့်ပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလျင်မြန်ဆုံး တိုးတက်လျက်ရှိသည့် ဈေးကွက်များ တည်ရှိရာ နိုင်ငံများ အကြား မဟာဗျူဟာ ကျကျ တည်ရှိနေသော်လည်း ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကြာမြင့်သည့် နိုင်ငံတကာနှင့် အဆက်ပြတ်ခဲ့မှု နှင့် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများကြောင့် မြန်မာ့ ပြည်တွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတို့တွင် ဆက်လက်၍ အတားအဆီးများ ရင်ဆိုင်နေကြရဆဲ ဖြစ်သည်။

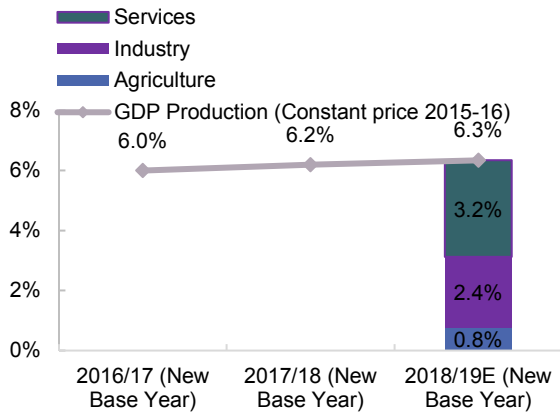
စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အထောက်အပံ့သွင်းအားစုများ ရရှိနိုင်မှု ၊ လုပ်ငန်းများအချင်းချင်း ပိုမိုအားကောင်းသည့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု ၊ တာဝန်ယူမှု /တာဝန်ခံမှု ရှိသော ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖြစ်စေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်အခင်းအကျင်းများ လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား မူဝါဒဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် ကန့်သတ်ထားသော စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင် အခင်းအကျင်းတို့က အဓိက အဟန့်အတား ဖြစ်နေသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများစွာအတွက် ငွေရေး ကြေးရေး ပံ့ပိုးမှု ရယူရာတွင် အခက်အခဲရှိခြင်းက ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေး ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (Private Sector Development (PSD)) ကို

အဓိက အတားအဆီးဖြစ်စေသည်။ လုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် SMEများ အများဆုံး ရင်ဆိုင်ရသည့် ဒုတိယအခက်အခဲမှာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ရရှိနိုင်မှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ မြေယာပြဿနာသည် နိုင်ငံတွင်း ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု နှင့် ဘဏ္ဍာငွေကြေး အထောက်အပံ့ ရရှိနိုင်မှုများကို အတားအဆီး ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ ပုံမှန်လာသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိရေးသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက စိန်ခေါ်မှု ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အခက်အခဲ အတားအဆီးများဖြစ်ပေါ်ရခြင်းမှာ အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုများက လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကြီးထွားစေရန် အထောက်အကူပြုခြင်းထက် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် စီးပွားရေး အခင်းအကျင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အချက်အလက်များက စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများကဲ့သို့သော အဓိက နယ်ပယ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် သက်ရောက်မှုရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေယာ သုံးပုံတစ်ပုံတွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ တည်ရှိနေခြင်းက စီးပွားရေး ကဏ္ဍအတွက် ထပ်လောင်းစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်စေသည်။ ပဋိပက္ခဒေသများရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ရှိသင့်သည်ထက် ကြီးလေးသော ကုန်ကျစရိတ်များ ရှိနေသည်။ စီးပွားရေးစာရင်းအင်းဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများအရ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ကာလရှည်ကြာစွာ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက် အားကောင်းလာမှုကို အတားအဆီး ဖြစ်စေသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်သည်။

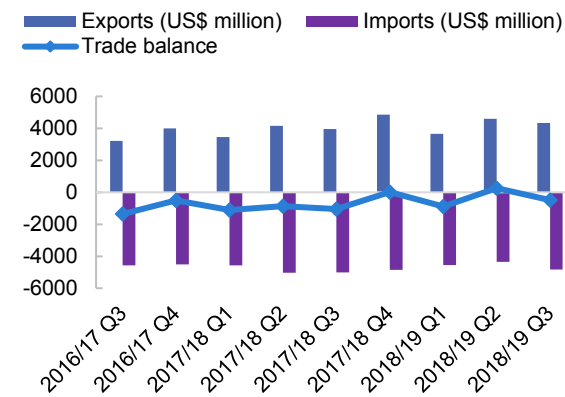
ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဦးဆောင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မူဝါဒများတွင် (က) ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်မှုကို အားပေးရန် (ခ) အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေအသုံးချနိုင်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ၊ (ဂ) ဈေးကွက်တွင် ပါဝင်သူများ၏ အရည်အသွေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် တို့ ပါဝင်သည်။

၂၀၁၅/၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်ကို GDP အခြေပြုနှစ်အဖြစ် အသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ ခုနှစ်က ၆.၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာက ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၆.၃ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးမြှင့်လာမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ (ရာခိုင်နှုန်း)

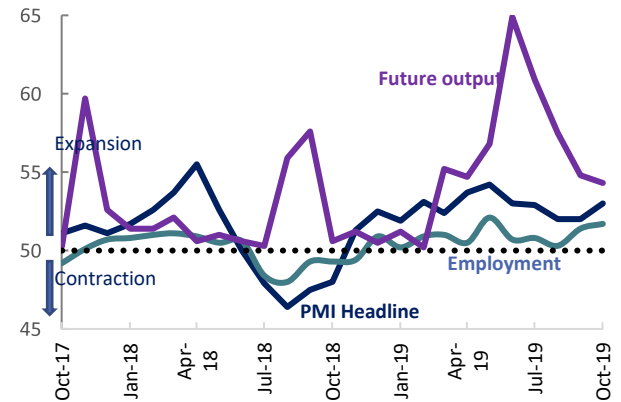
Source: MoPFI, Planning Department.

၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် Q2 တွင် ကုန်သွယ်ရေးဟန်ချက် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသော်လည်း ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် Q3 တွင် ပို့ကုန်ကျဆင်း၍ သွင်းကုန်တိုးမြှင့်လာသောကြောင့် ကုန်သွယ်ရေး လိုငွေပြုမှု ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်သည်။ (US\$ million)

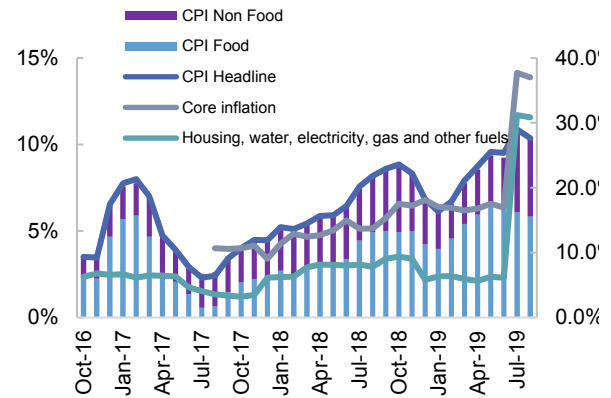
Source: Ministry of Commerce

Headline PMI နှင့် အလုပ်သမားခန့်ထားမှု ညွှန်းကိန်း နှစ်ခုလုံးသည် ၅၀ အထက်တွင်ဆက်လက် တည်ရှိနေပြီး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အထွက်နှုန်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုတို့ တိုးမြှင့်လာကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ (Index)

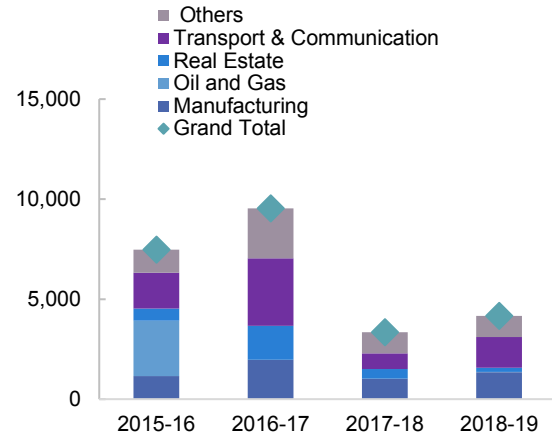
Source: IHS Markit and Nikkei

ပြည်တွင်း ငွေကြေးဖောင်းပွစေမည့် ဖိအားများ မြင့်တက်လာပြီး ဇူလိုင် ၂၀၁၉ တွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် ၁၈.၈% နှစ်လုံးအထိ မြင့်တက်လာသည်။ (Index)

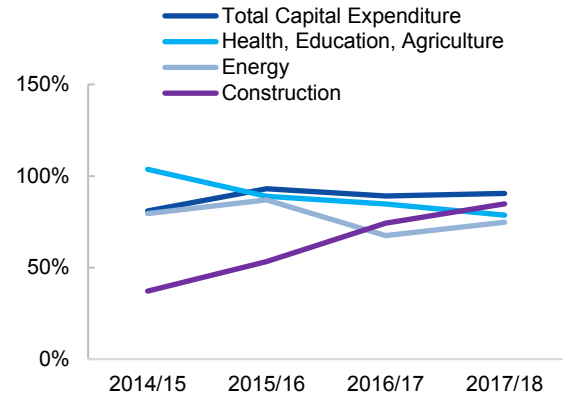
Source: CSO

ခွင့်ပြုခဲ့သည့် စုစုပေါင်း FDI ပမာဏ သည် ၂၀၁၇/၂၀၁၈ နှင့် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ အကြားတွင် မြင့်တက်လာသည်။ (US\$ million)

Source: DICA

၂၀၁၈/၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် actual ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေသည် သုံးစွဲမှု လျော့နည်းသည့်အတွက် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေထက်ပင် လျော့နည်းခဲ့သည်။ (လျာထားငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်း)

Source: MOPFI; World Bank staff calculations

